

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 81 Ημερομηνία έκδοσης: 15-01-2023
Αρθρογράφος: Επιφάνεια 366.13 cm² Κυκλοφορία: 32170
Θέματα: IOBE

ΓΝΩΜΗ

ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΓΡΗΓΟΡΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

Από τους σημαντικούς δείκτες για την πορεία της οικονομίας, σήμερα δύο έχουν ξεχωριστή κρισιμότητα: το εμπορικό ισοζύγιο και ο πληθωρισμός. Συνδέονται μεταξύ τους, δείχνοντας πως η αναθέρμανση της οικονομίας (που είναι, φυσικά, θετική) υπολείπεται της ενίσχυσης της παραγωγικής βάσης (που είναι ακόμη πιο απαραίτητη). Η πορεία τους δεν επιτρέπει εφησυχασμό και αναδεικνύει πως, αν και στην οικονομία μας έχουν γίνει και γίνονται πολύ σημαντικά βήματα, υπάρχει μακρύς δρόμος μέχρι να λυθούν διαχρονικά προβλήματα.

Η οικονομία μας μεγεθύνεται σήμερα γρηγορότερα από τις περισσότερες ευρωπαϊκές. Καθώς, όμως, η κατανάλωση αντιπροσωπεύει πολύ μεγάλο μέρος του ΑΕΠ, και ανάλογα οι επενδύσεις και οι εξαγωγές ένα σχετικά μικρό, η τάση της έχει και ανεπιθύμητες συνέπειες. Στο εξωτερικό ισοζύγιο, κύριο ζήτημα είναι οι εισαγωγές που προκαλεί η μεγέθυνση. Στις εξαγωγές η τάση είναι θετική, με σημαντική αύξηση εξαγωγών προϊόντων τα τελευταία χρόνια, έντονη ανάκαμψη του εισερχόμενου τουρισμού μετά την πανδημία, ακόμη και αξιοσημείωτη κινητικότητα στις πωλήσεις άλλων υπηρεσιών προς το εξωτερικό. Όμως, η αύξηση των εισαγωγών ήταν σημαντικά ισχυρότερη το 2022, οδηγώντας σε επιδείνωση του ισοζυγίου. Σε ονομαστική αξία και χωρίς πετρελαιοειδή, στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου οι εξαγωγές ήταν 22% αυξημένες σε σχέση με ένα έτος πριν, οι εισαγωγές κατά 28%, και το έλλειμμα κατά 36,5%. Με τα πετρελαιοειδή, η επιδείνωση είναι ακόμη μεγαλύτερη, 58,5%.

Ο πληθωρισμός, από την άλλη, πυροδοτήθηκε από εξωτερικές εξελίξεις. Αγρίξε πέρσει υψηλό 27ετίας και αναμένεται αποκλιμάκωση αλλά όχι γρήγορη. Ενώ στο πρώτο εννεάμηνο τη μεγαλύτερη συμβολή είχε άμεσα η ενέργεια, στο τέταρτο τρίμηνο τη σκυτάλη πήραν, κατά σειρά, τρόφιμα, υπηρεσίες και μη ενεργειακά αγαθά. Στο πρώτο εννεάμηνο ο εγχώριος πληθωρισμός υπερέιχε του μέσου όρου της ευρωζώνης, στη συνέχεια υποχώρησε χαμηλότερα σε μονοψήφια περιοχή. Ωστόσο, ο δομικός πληθωρισμός στην Ελλάδα καταγράφεται υψηλότερος: έτσι, η μεταβολή τιμών πλην ενέργειας, τροφίμων, ποτών και καπνού ήταν στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου στο 4,5% έναντι 3,8% στην Ευρωζώνη. Αν αυτή η εικόνα παγιωθεί, θα είναι πολύ ανησυχητική και θα υπονομεύσει τη δυνατότητα αύξησης εισοδημάτων στη συνέχεια.

Η τάση για διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος όποτε υπάρχει μεγέθυνση αντανακλά σχετικά χαμηλή ανταγωνιστικότητα. Η τάση για άνοδο των κεντρικών τιμών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς ανακάμπει η κατανάλωση, υποδηλώνει μικρή δυνατότητα έγκαιρης ανταπόκρισης της παραγωγής και χαμηλή ένταση ανταγωνισμού. Συνδυαστικά, τέτοιες ενδείξεις υπενθυμίζουν πως, παρά την πολύ σημαντική πρόοδο σε πολλά επίπεδα, μακροοικονομικά και δομικά, υπάρχουν ακόμη στην οικονομία μας ισχυρές δυνάμεις αδράνειας και παγίδες οπισθοχώρησης, που για να αντιμετωπιστούν χρειάζεται περαιτέρω και συστηματική ενίσχυση της παραγωγικής βάσης.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.